

KELTSKA OSOBNA IMENA U ANTIČKOJ SLOVENIJI

RADOSLAV KATIČIĆ

Filozofski fakultet Sveučilišta, Zagreb

Današnja Slovenija nije zatvoreno geografsko područje, a u antiki nije bila ni etnička ni politička cjelina. Kroz slovenske zemlje tekla je u vrijeme rimske vlasti granica između provincije Norika i Gornje Panonije i dijelila ih na dva dijela od kojih je svaki pripadao drugom upravnom području i bio time povezan s krajevima koji ne pripadaju današnjoj Sloveniji. Kroz slovenske zemlje tekla je također granica između Italije i Gornje Panonije. Upravne granice koje su dijelile današnje slovenske zemlje bile su povučene sasvim proizvoljno da bi se odijelilo područje vojne od područja civilne uprave kako je to odgovaralo rimskim osvajačima. Granica između Norika i Panonije ne nastavlja nikakvu tradicionalnu državnu granicu iz predrimskog vremena, niti je povučena obzirom na etnografsku ili jezičnu pripadnost stanovništva.¹ Zbog toga se u ovom istraživanju područje današnje Slovenije može i u antičkom razdoblju promatrati kao jedna cjelina. Potpuno je međutim proizvoljno što se područje koje nas ovdje zanima omeđuje granicama republike Slovenije jer one ne nastavljaju nikakve antičke granice. To je ograničenje uvjetovano perspektivom našega vremena koje se zanima prošlošću današnjih teritorijalnih jedinica i ujedno je posljedica nacionalne organizacije u arheološkoj službi. Ona naime pruža epigrafski izvorni materijal, a na njemu se temelji istraživanje antičke antroponimije. No takvo teritorijalno ograničenje uvjetovano današnjim prilikama može biti samo usredotočenje pažnje na jednom sa stajališta antike proizvoljno odabranom području pri čemu se ne smiju izgubiti iz vida cjelovita antička onomastička područja koja daleko prelaze granice današnje Slovenije. To tim više što se epihorska imena s natpisa nađenih u Sloveniji mogu identificirati kao keltska ili nekeltska samo ako se uspoređuju s imenima nađenim u dosta širokom pojasu susjednih krajeva.

Keltska osobna imena pokazuju na epigrafskim nalazima iz antike karakterističnu prostornu raspodjelu. To su imena potvrđena s natpisa iz Galijske i Britanije, sjeverne Italije, Norika, sjeverozapadne Hispanije i sjeverozapadne Panonije. Da se ovako dobiveni onomastik doista može smatrati keltskim, potvrđuju osobna imena što ih književni izvori bilježe kod pripadnika keltskih plemena. Epigrafske potvrde keltskih imena relativno su brojne i tako je izvorni materijal za izučavanje keltske antroponimije u zapadnoj i srednjoj Evropi dosta bogat. Kad su neka imena u jednom

¹ Isp. AIJ, str. 1.

kraju često potvrđena, a na drugom se području ne susreću, nije vjerojatno da je to posljedica slučaja po kojem je jedan dio antičkih natpisa došao do nas, a drugi je još nepoznat ili se izgubio. Ako dakle ima više imena koja su u Galiji česta, a u Noriku ih nema, i obratno, moramo na temelju toga činjeničnoga stanja zaključiti da je unutar keltske onomastike bilo više tipova, svaki sa svojom prostornom raspodjelom. Dok novi epigrafski nalazi ne pokažu suprotno, moramo razlikovati noričku keltsku onomastiku od galske.² Vrlo je vjerojatno da bi potanje istraživanje dovelo do utvrđivanja još i drugih tipova keltske onomastike, ali je za naš predmet, bar toliko je do sada vidljivo, dovoljno razlikovati galsku i noričku skupinu. Tako se npr. galska imena: *Broccus*, *Eccius*, *Epo-*, *Eppius*, *Exomnus*, *Tettus*, *Veniamus*, ne susreću u Noriku, a norička imena *Boniatius*, *Devignata*, *Deuso*, *Vibenus* ne susreću se u Galiji i Britaniji. Ovi i slični primjeri mogu poslužiti kao osnova za razlikovanje noričkoga tipa unutra keltske onomastike, no potpuna razrada toga pitanja bila bi moguća samo na temelju opsežnoga i iscrpnog istraživanja cjelokupnoga keltskog onomastičkog materijala kakvo još nije izvršeno, pa čitavo ovo naše izlaganje može imati samo karakter prethodnoga saopćenja.

Nalazišta epigrafskih spomenika s keltskim osobnim imenima rasprostranjena su po čitavom slovenskom području. Materijal koji je s njih skupljen objavljen je i danas lako pristupačan.³ Da bi se stekla predodžba o keltskoj onomastici u Sloveniji, bit će korisno da se ovdje navedu keltska imena po nalazištima. U vrijeme iz kojega potječu sačuvani natpisi bila je epihorska antroponimija na području Slovenije dijelom romanizirana. U nerimskim imenskim formulama zajedno s nerimskim imenima susreću se i rimska. Mnoga se od njih susreću vrlo često i ne može biti sumnje da su ta imena u procesu romanizacije postala sastavni dio epihorske onomastike, bilo da su preuzeta od Italaca, bilo da su to latinski prijevodi domaćih imena.⁴ Ovdje ćemo se ograničiti samo na nerimska imena koja su po svojoj prostranoj raspodjeli u Rimskom carstvu vjerojatno keltska.⁵

Onomastički materijal za ovo istraživanje skupljen je s epigrafskih spomenika. Za unosenje u popis keltskih imena iz Slovenije dolaze u obzir samo imena koja se u Sloveniji mogu lokalizirati. Lokalizacija se vrši po dva kriterija od kojih je drugi hijerarhijski podređen prvomu i to tako da se primjenjuje samo na ona imena koja se ne mogu lokalizirati po prvom kriteriju. Ti kriteriji jesu:

a) Imena se lokaliziraju po podrijetlu njihovih nosilaca označenom na natpisu.

b) Imena se lokaliziraju po mjestu gdje je nađen natpis na kojem su potvrđena.

Od tako dobivenog materijala odabiru se imena za popis keltskih imena iz Slovenije opet po dva kriterija od kojih je drugi hijerarhijski podređen

² Isp. Katičićev članak u kojem se na str. 10—15 izlaže metodologija ovakvoga istraživanja i tumači specijalna terminologija.

³ Isp. CIL 5, AIJ, Inscriptiones Italiae i Š.

⁴ Isp. A. Mócsy, str. 17 i D. Rendić-Miočević, Ilirske onomastičke studije II, Živa Antika 15—14 (1964) 101 i d.

⁵ Prostorna raspodjela imenskih elemenata u keltskim zemljama utvrđuje se na temelju potvrda skupljenih kod Holdera.

prvome i to tako da se primjenjuje samo na ona imena koja zadovoljavaju prvi kriterij. Ti kriteriji jesu:

a) Ime ne smije pripadati ni jednom poznatom nekeltskom antroponimijskom inventaru.

b) Ime mora pripadati imenskoj skupini ili tvorbi koja je jezgrenim područjem svoje raspodjele potvrđena u Galiji ili u Britaniji ili u sjevernoj Italiji ili u Noriku.

U popis ulaze imena koja zadovoljavaju oba kriterija. Tome se još dodaje pravilo da na nalazištima gdje kompaktna većina (donja bi se granica mogla odrediti u postocima) nerimskih imena zadovoljava oba kriterija u popis ulaze i ona imena koja zadovoljavaju samo prvi kriterij.

Kod prvog je kriterija posebno važno da ime ne smije pripadati ni jednom poznatom nekeltskom imenskom inventaru. Namjerno se u tom kriteriju ne spominje jezik. Zbog toga su u naš popis ušla imena kao *Calandinus*, *Nundinus* i dr., koja se mogu interpretirati i kao latinske riječi, ali ne pripadaju rimskom onomastičkom inventaru jer jezgreno područje njihove prostorne raspodjele nije u Rimu i Italiji, nego baš u području relevantnom za drugi kriterij. Ta imena ispunjavaju dakle uvjete obaju kriterija u njihovom hijerarhijskom redosljedu i unose se u popis.

Prvi kriterij pretpostavlja da su zadani inventari svih poznatih nekeltskih antroponimijskih sustava. Ta pretpostavka je naravno samo idealna jer čak ni latinska antroponimija nije za naše potrebe dovoljno istražena. Zbog toga je pri unošenju imena u popis ipak nužno prisutan izvjestan elemenat nesigurnosti jer inventari pojedinih antroponimijskih sustava kojima se služimo (npr. latinskoga) vjerojatno ne odgovaraju sasvim svim raspoloživim izvornim podacima nad kojima, pri današnjem stanju istraživanja i kraj raspoloživih priručnika, ne možemo imati pouzdana pregleda bez zamašnih samostalnih istraživanja. Tako se može pokazati da, recimo, *Calandinus* ipak pripada u latinski antroponimijski inventar i u tom se slučaju mora brisati iz našega popisa.

Potrebno je dakle naglasiti da su ovdje sastavljeni popisi privremeni i u svakom svojem detalju podložni sumnji, raspravi i ispravcima. Također se mora računati s mogućnosti da autor u primjeni objektivnih kriterija subjektivno pogriješi. Takve se pogreške međutim, zahvaljujući eksplicitnim metodskim pretpostavkama, mogu objektivno utvrditi. Faktor nesigurnosti koji je ovako iz raznih izvora prisutan u našem popisu ne utječe bitno na rezultate istraživanja jer se pri konačnom uspoređivanju male razlike zanemaruju i uzimaju u obzir samo deseci postotaka. Podudarnosti statističke razdiobe koje se u ovom istraživanju utvrđuju pokazuju neizravno da usprkos faktorima nesigurnosti u naš popis nije moglo ući mnogo raznorodnoga (nekeltskoga) onomastičkog materijala.

I Norik

1. Okolica Dravograda i Colatio (Stari Trg kod Slovenjega Gradca)

Rimska cesta koja od Virunuma vodi u Celeju dolazi na područje Slovenije nekoliko kilometara jugoistočno od Pliberka i ide dalje dolinom Meže do mjesta gdje se ona spaja s Mislinjom i onda uz tu rijeku prema

Slovenjgracu, starom Kolaciju. Uz tu cestu, zatim na obali Drave ispod Dravograda i kod Staroga Trga nađeni su antički natpisi. Na njima su potvrđena ova keltska osobna imena:

- Art...* (AIJ 7). Imenski elemenat koji se često javlja u galskim osobnim imenima i toponimima izvedenim od antroponima. Isp. Holder I, 228 s. v. Artos. U Noriku nisam našao drugih potvrda.
- Asedia* (CIL 3, 5107). Ime pripada skupini potvrđenoj u više navrata u Galiji, Britaniji i u ostalom Noriku. Isp. Holder I, 39 i 46 s. v. Adsedeo i d.
- Ateloudus* (Š 365). Ime nije drugdje potvrđeno, ali se u njemu može prepoznati elemenat *Ate-* koji se javlja u većem broju galskih i noričkih imena. Isp. Holder I, 253 i d. Ne može biti sumnje da je to keltsko ime.
- Bardo* (AIJ 13). Pripada imenskoj skupini obilno potvrđenoj u ostalom Noriku (isp. još Bardus i Bardomarus) i u toponimima izvedenim od antroponima u Galiji. Isp. Holder I, 346 i d.
- Bella* (AIJ 14). Premda je to ime homonimno s latinskim pridjevom, ipak se na nalazištu gdje ima keltskih imena i na natpisu s nerimskom imenskom formulom mora smatrati keltskim i to skraćenim oblikom nekoga složenog imena koje je sadržalo isti prednji dio kao galski *Bellorix* i dr. Isp. Holder I, 387 i d. U ostalom Noriku, Galiji i Britaniji potvrđeni su i razni kraći oblici takvih složenih imena. Isp. Holder I, 387 i d.
- Bonia* (CIL 3, 5107). Ova imena pripadaju vrlo raširenoj imenskoj skupini obilno potvrđenoj u Noriku, ali ne u Galiji. Isp. Holder I, 478.
- Boniatus* (AIJ 13).
- Boniata* (Š 364, 365).
- Calandina* (CIL 3, 5106, AIJ 11). U ovom obliku ime je potvrđeno samo u Noriku. U Galiji i Britaniji potvrđen je oblik *Calendio*. Isp. Holder I, 694. Po glasovnom obliku može ime biti i latinsko (isp. *Kalendae*), ali je naš oblik vrlo karakterističan za noričku epihorsku antroponimiju, pa se mora računati s time da je to ipak keltsko ime, možda prilagođeno latinskoj riječi, a možda i prevedeno.
- Catullus* (CIL 3, 5104). Skraćeni oblik složenih imena s prvim dijelom *Catu-* kao *Catumarus* ili *Caturix* itd. Isp. Holder I, 847. U ovom obliku ime je vjerojatno latinizirano i javlja se u Galiji, Britaniji i Noriku.
- Cotulia* (CIL 3, 5107). Ime pripada skupini potvrđenoj u ostalom Noriku i u Galiji. Isp. Holder I, 1148 i d.
- Counertus* (AIJ 12). Ime pripada skupini obilno potvrđenoj u ostalom Noriku, Galiji i Britaniji. Isp. Holder I, 1054 s. v. Cobnertus.
- Couso* (CIL 3, 5104). Ime je potvrđeno još u Mariboru (vidi 5) i na galskom novcu. Isp. Holder I, 1151. Iako je potvrda izvan slovenskoga Norika izolirana i nesigurna, ne može biti sumnje da se radi o keltskom imenu, jer je to nerimsko ime nađeno na mjestima s kompaktnom keltskom epihorskom onomastikom.
- Menaudonius* (AIJ 9). Ime je potvrđeno još u Čedadu. Isp. Holder II, 547. Kraj tako oskudnih potvrda teško je odrediti da li se radi o imenu koje je i u keltskoj sjevernoj Italiji bilo domaće ili je tamo pojedinačno preneseno iz Norika.

Mogia (AI J 13). Pripada imenskoj skupini potvrđenoj u ostalom Noriku i u Galiji. Isp. Holder II, 607 i d.

Nemeta (AI J 4). Pripada imenskoj skupini potvrđenoj u ostalom

Nemeto (CIL 3, 5109). Noriku, Galiji i Britaniji. Isp. Holder II, 710 i d.

Nertomaria (CIL 3, 5109). Pripada imenskoj skupini obilno potvrđenoj u ostalom Noriku, Galiji i Britaniji. Isp. Holder II, 722 i d. Drugi je dio vrlo čest u keltskoj onomastici.

Pallo (CIL 3, 5109). Nema druge potvrde na keltskom području. Ime je potvrđeno u nerimskoj formuli i s keltskim imenima na istom natpisu, pa se s velikom vjerojatnosti može pretpostaviti da je keltsko.

Secconius (CIL 3, 5105). Gentilno ime izvedeno od *Secco* koje je

Secconia (CIL 3, 5105). obilno potvrđeno u Galiji i nešto u Noriku. Isp. Holder II, 1424.

Tutor (Š 365). Ime potvrđeno u Noriku, a ne u Galiji. Isp. Untermann II, str. 34, karta 14.

Vibenus (CIL 3, 5104). Ime potvrđeno u ostalom Noriku. Javlja se u nerimskoj imenskoj formuli i to tako često da se usprkos latinskom izgledu mora pomišljati na posebnu vezu s noričkom keltskom onomastikom. Isp. još i oblik *Vibunna* potvrđen u Emoni u nerimskoj onomastičkoj formuli (AI J 189).

2. Dolina gornje Savinje iznad Celeje

Bardo (Š 367). Vidi 1.

Kalendina (Š 370). Vidi 1.

Marus (CIL 3, 6523). Ime potvrđeno u slovenskom Noriku. Možda se radi o kratkom obliku čestih složenih imena s drugim dijelom na -marus. U tom je slučaju neobično što se taj kratki oblik ne javlja češće. Isp. Holder II, 432. Vidi 7. Isti elemenat javlja se i kao prvi dio složenih imena.

Nundinus (CIL 3, 5113). Ime je potvrđeno još dva puta u Galiji. Isp. Holder II, 808 i jednom u Mediolanu (5, 6055). Zbog homonimije s latinskim kalendarskim terminom ne može se keltsko podrijetlo smatrati sigurnim, premda prostorna raspodjela govori za nj.

Vercilla (CIL 3, 5113). Ime potvrđeno u Noriku i Galiji. Pripada razgratnoj i u Noriku osobito potvrđenoj imenskoj skupini. Isp. Holder III, 182 i d., 189.

Tutor (Š 373). Vidi 1.

Tutoria (Š 373).

3. Celeja

[A]dnam(a)tus (CIL 3, 11699).

Adnamius (CIL 3, 5161, 5162).

Imenska skupina obilno potvrđena u Noriku i Galiji. Isp. Holder I, 43 i d., III, 508 i d.

Allounus ili *Aliounus* (AI J 51). Ime nije drugdje potvrđeno, ali se s velikom vjerojatnošću može smatrati keltskim jer pripada slobodnjaku celejskoga domoroca.

- Ateboduus* (CIL 3, 5247). Ime je potvrđeno još dva puta u ostalom Noriku. Isp. Holder I, 253. Pripada velikoj keltskoj imenskoj skupini s početnim elementom *Ate-*. Vidi 1.
- Atemerus* (CIL 3, 5357). S drugom tvorбом potvrđeno još jednom u Noriku. Isp. Holder I, 263. Pripada velikoj keltskoj imenskoj skupini s početnim elementom *Ate-*, vidi 1, i također velikoj skupini s drugim elementom *-mar-*.
- Atevortus* (CIL 3, 5272). Ime nije drugdje potvrđeno, ili pripada velikoj keltskoj imenskoj skupini s početnim elementom *Ate-*. Vidi 1.
- Atibnicella* (CIL 3, 11693). Ime nije drugdje potvrđeno, ali pripada velikoj keltskoj imenskoj skupini s početnim elementom *Ate-*. Vidi 1.
- Atressus* (CIL 3, 5272). Ime je još četiri puta potvrđeno u Panoniji. Isp. Holder I, 271 i Mócsy, o. c., 165. Za novije potvrde iz Norika isp. Jahrb. d. öst. arch. Inst. 26 (1930) Bbl. 201 prema nama poznatim podacima ne pripada galskoj i britanskoj onomastici.
- Atto* (CIL 3, 11699) Imenska skupina obilno potvrđena u Noriku, Galiji i Britaniji. Isp. Holder I, 276.
- Auctomarus* (CIL 3, 5272). Ime nije drugdje potvrđeno. Po drugom dijelu spada u raširenu keltsku imensku skupinu na *-mar-* obilno potvrđenu u keltskim zemljama. Isp. Holder II, 432 i d.
- Ausco* f. (AIJ 57). Ime potvrđeno samo još jednom i to u slovenskom Noriku uz cestu iz Celeje u Petovion. Vidi 4. Kako to ime spada u epihorsku noričku onomastiku može se s velikom vjerojatnosti smatrati keltskim.
- Barus* (AIJ 57). Ime nije drugdje potvrđeno. Budući da pripada članu porodice koja nosi keltska imena, može se s velikom vjerojatnosti smatrati keltskim.
- Batro* (CIL 3, 5235). Ime potvrđeno samo još jednom u Galiji. Isp. Holder I, 359.
- Boniata* (AIJ 51, CIL 3, 5232). Vidi 1.
- Boniatus* (AIJ 57, CIL 3, 11699). Vidi 1.
- Boto* (CIL 3, 5191). Ime nije drugdje potvrđeno. Pripada skupini potvrđenoj u Noriku i Galiji. Isp. Holder I, 496.
- Bucia* (AIJ 57). Ime i skupina kojoj pripada obilno su potvrđeni u Noriku, Galiji i Britaniji. Isp. Holder I, 625, III, 990 i d.
- Ciantullus* (CIL 3, 5191). Drugo ime iste skupine potvrđeno je u Galiji. Isp. Holder I, 1009.
- Couria* (AIJ 56). Imena iste skupine potvrđena su u ostalom Noriku i u Galiji. Isp. Holder I, 1067 i 1150 i d.
- Comatilla* (CIL 3, 11705). Ime nije drugdje potvrđeno. Skupina se susreće u Noriku i sjevernoj Italiji. Isp. Holder I, 1070 i III, 1258.
- Diastullus* (CIL 3, 5250). Ime je još jednom potvrđeno u slovenskom Noriku u dolini Save ispod Emone. Vidi 7. Na istom području potvrđeno je još jedno ime iste skupine. U nešto drukčijem obliku ime se javlja na galskim novcima. Isp. Holder I, 1281.
- Dubna* (AIJ 57). Imenska skupina dobro potvrđena u Noriku, Galiji i Britaniji. Isp. Holder I, 1357 i d.
- Dubnia* (Š 396).

- Iantulla* (CIL 3, 5274a). Imenska skupina dobro potvrđena u Noriku, a susreće se i na galskim novcima. Isp. Holder II, 8 i d. Element -mar- vrlo je čest u keltskoj onomastici.
- Iantullus* (CIL 3, 5191).
- Iantumarus* (Š 390).
- Itto* (AIJ 51). Ime potvrđeno više puta, ali samo u Noriku. Isp. Holder II, 83.
- Leucimara* (AIJ 57). Ime nije drugdje potvrđeno. Prvi se dio susreće u keltskim imenima u Galiji i nešto u Noriku. Isp. Holder II, 192 i d. Drugi je vrlo raširen u keltskim složenim imenima.
- Litugena* (CIL 3, 5269). Ime obilno potvrđeno u Noriku, Galiji i Britaniji. Isp. Holder II, 247 i d.
- Magemarus* (CIL 3, 5255). Imenska skupina potvrđena u ostalom Noriku i Galiji. Isp. Holder, 372 i d. Element -mar- vrlo je čest u keltskoj onomastici.
- Magimar* (CIL 3, 5272).
- Magen* (CIL 3, 5255).
- Magiona* (CIL 3, 5220).
- Marica* (CIL 3, 5357). Ime potvrđeno u ostalom Noriku, Galiji i Britaniji. Isp. Holder II, 427.
- Matt(ius)* (AIJ 49). Imenska skupina s elementom *Matt-* obilno je potvrđena u ostalom Noriku i Galiji. Isp. Holder II, 474 i d.
- Moge* ... (CIL 3, 11699).
- Mogio* (Š 396). Vidi 1.
- Muscio* (AIJ 57). Imena iste skupine potvrđena su jednom u Galiji i jednom u keltskoj sjevernoj Italiji. Isp. Holder II, 661.
- Nertomarus* (CIL 3, 5196). Vidi 1.
- Nonnosa* (AIJ 69). Ime pripada skupini potvrđenoj u ostalom Noriku i obilno u Galiji. Isp. Holder II, 758 i d.
- Nundinus* (Š 397). Vidi 2.
- Orgeteius* (CIL 3, 5191). Ime je potvrđeno u ostalom Noriku, a skupina se susreće u Galiji. Isp. Holder II, 875 i d.
- Satulla* (CIL 3, 11705). Ime obilno potvrđeno u Galiji. Isp. Holder I, 1379.
- Sira m.* (AIJ 57). Ime i imenska skupina potvrđeni su u ostalom Noriku i u Galiji. Isp. Holder II, 1576 i d.
- Solim(a)rus* (CIL 3, 11699). Ime obilno potvrđeno u Galiji, ali ne u Noriku. Isp. Holder II, 1604 i d. Drugi je dio vrlo čest u keltskoj onomastici.
- Suputa* (AIJ 56). Ime nije drugdje potvrđeno. Imena iste skupine susreću se u Galiji. Isp. Holder II, 1672.
- Titulen(ius)* (CIL 3, 11699). Ime nije drugdje potvrđeno, a skupina se susreće u Galiji. Isp. Holder II, 1860. Za potvrde iz Norika. Vidi 5 i 7.
- Tritoutus* (Š 396). Ime nije drugdje potvrđeno. Kako pripada epihorskoj antroponimiji u Celeji, vjerojatno je keltsko. Element *Touto-* susreće se u Galiji. Isp. Holder II, 1896 i d. Početni element *Tri-* također je poznat u keltskoj onomastici. Isp. Holder II, 1940 i d.
- Tutorina* (CIL 3, 5225). Vidi 1.
- Vepo* (CIL 3, 5232). Ime pripada skupini potvrđenoj u Noriku i po jedan put u Galiji i Britaniji. Isp. J. Šašel, C. Iulius Vepo, *Živa Antika* 4 (1954), 348.
- Verullus* (CIL 3, 5220). Druga potvrda toga imena u Ostiji ne kazuje ništa o njegovoj pripadnosti jer stanovništvo te luke nije bilo etnički homo-

geno. Imena iste skupine potvrđena su tri puta u Galiji. Isp. Holder III, 251 i d.

Vetra (Š 396). Ime nije drugdje potvrđeno. Budući da pripada osobi iz porodice s keltskim imenima i da spada u epihorsku onomastiku u Celeji, vrlo je vjerojatno da je i to keltsko ime.

Vindo (CIL 3, 11695). Ime i skupina kojoj pripada potvrđeni su u No-

Vindu (CIL 3, 11705). riku i Galiji. Isp. Holder III, 340 i d. i 349 i d.

Vindonius (Š 375).

Od nerimskih imena u Celeji samo se gentilicij *Licovius* (AIJ 57 s pet potvrda) ne može smatrati keltskim. On je povezan s imenskom skupinom koja ima težište svoje prostorne raspodjele u Panoniji i pripada tamošnjoj nekeltskoj onomastici. Sva su cognomina uz taj gentilicij keltska, pa se vjerojatno radi o porodici panonskoga podrijetla koja se u Celeji keltizirala.

4. Od Celeje prema Petovionu

Apro (CIL 3, 5285). Ime je potvrđeno još u Galiji, a i skupina se tamo često susreće. Isp. Holder III, 644 i d.

Armianus (CIL 3, 5289). Ime nije drugdje potvrđeno, ali se prema ostalim epihorskim imenima toga nalazišta može smatrati keltskim.

Assedomarus (CIL 3, 5290). Vidi 1. Spada među razširena keltska složena imena s drugim elementom -mar-.

Ato (AIJ 75). Vidi 3.

Ausca (AIJ 87). Vidi 3.

Boniata (CIL 3, 5285). Vidi 1.

Brigavitus (CIL 3, 5285). Ime nije drugdje potvrđeno. Ako je dobro pročitano, mora se smatrati značajnim što je drugi dio toga imena homofon s *Avitus*, latinskim imenom vrlo često u noričkoj onomastici koje se javlja i u nerimskoj formuli.

Calandina (AIJ 87, 89). Vidi 1.

Calandinus (AIJ 87, 101). Vidi 1.

Camona (AIJ 75). Ime nije drugdje potvrđeno. Imenska skupina potvrđena je jednom u keltskoj sjevernoj Italiji i indirektno preko jednoga galskog toponima. Isp. Holder I, 721 i III, 1064.

Campinuus (CIL 3, 5291). Ime nije drugdje potvrđeno. Stoji u nerimskoj imenskoj formuli u kraju s kompaktno keltskom onomastikom, pa se s velikom vjerojatnošću može smatrati keltskim.

Catureius (CIL 3, 5289). Ime nije drugdje potvrđeno. Skupina se susreće u Galiji i Britaniji. Isp. Holder I, 859 i d. i III, 1162 i d.

Comatus (AIJ 89). Vidi 3.

Cominius (AIJ 74). To je rimski gentilicij. Na našem se natpisu javlja kao individualno ime u nerimskoj imenskoj formuli, pa se ne može isključiti mogućnost da pripada istoj skupini kao i prethodno ime.

Darbosa (AIJ 75). Ime nije drugdje potvrđeno. Na natpisu stoji među keltskim imenima, pa se i samo može smatrati keltskim.

Deusa (CIL 3, 5303). Ime je potvrđeno u Noriku. Isp. Holder I, 1273.

Dumba (CIL 3, 5289). Ime nije drugdje potvrđeno. Na natpisu stoji među keltskim imenima, pa se i samo može smatrati keltskim.

- Ecoutia* (AIJ 89). Ime nije drugdje potvrđeno. Na natpisu stoji među keltskim imenima, pa se i samo može smatrati keltskim.
- Excingomarus* (AIJ 89). Ime i skupina potvrđeni u Galiji. Isp. Holder I, 1487 i d. Drugi je dio vrlo čest u keltskoj onomastici.
- Iantumarus* (CIL 3, 5290). Vidi 3.
- Loucita* (CIL 3, 5289). Ime potvrđeno u Noriku i Galiji. Vidi 11.
- Moenus* (CIL 3, 5287). Ime nije drugdje potvrđeno. Javlja se i kao keltski hidronim i toponim. Isp. Holder II, 606. Stoji u nerimskoj onomastičkoj formuli među keltskim imenima, pa se i samo s velikom vjerojatnosti može smatrati keltskim.
- Nonna* (AIJ 76). Vidi 3.
- Resatus* (AIJ 75). Ime i skupina potvrđeni u Noriku i Galiji. Isp. Holder II, 1176 i d.
- Restumarus* (CIL 3, 5289). Kratki oblik toga imena potvrđen je u Galiji. Isp. Holder II, 1178. Drugi njegov dio vrlo je čest u galskoj onomastici.
- Rumo* (AIJ 75). Ime potvrđeno jednom u Noriku. Isp. Holder II, 1245.
- Siunia* (CIL 3, 5290). Ime nije drugdje potvrđeno. Nalazi se na natpisu s drugim keltskim imenima, pa se i samo može smatrati keltskim.
- Stritus* (AIJ 75). Imenska skupina potvrđena jednom u Noriku i jednom u Galiji. Isp. Holder II, 1640.
- Tatucus* (AIJ 76). Ime je potvrđeno u Noriku i u Galiji. Isp. Holder II, 1754.
- Tedsicnatus* (AIJ 74). Ime nije drugdje potvrđeno. Skupina se javlja u Galiji i jednom u Noriku. Isp. Holder II, 1786 i d. Elemenat -gant- vrlo je čest u keltskoj onomastici.
- Trogimarus* (CIL 3, 5287). Ime nije drugdje potvrđeno. Skupina se javlja u Galiji. Isp. Holder II, 1967. Drugi je dio vrlo čest u keltskoj onomastici.
- Trogimara* (CIL 3, 5287).
- Tutorinus* (CIL 3, 5296). Vidi 1.

5. Maribor i okolica

- Auscus* (AIJ 107). Vidi 3.
- Calandina, Calandinus* (CIL 3, 11715). Vidi 1.
- Cona* (CIL 3, 11712). Ime je potvrđeno još jednom u Noriku i jednom u Galiji. Isp. Holder I, 1285.
- Couso* (AIJ 105). Vidi 1.
- Diocaitus* (AIJ 106). Ime nije drugdje potvrđeno. Elemenat *Dio-* javlja se u galskoj antroponimiji. Isp. Holder I, 1285.
- Sennus* (CIL 3, 11712). Ime je potvrđeno u ostalom Noriku i u Galiji. Isp. Holder II, 1481.
- Sisiu* f. (AIJ 112). Ime je potvrđeno još dva puta na zavoju Dunava. Kako se i tamo javljaju keltska imena, može se s prilično vjerojatnosti smatrati keltskim. To tim više što spada među za noričku onomastiku karakteristična feminina na -ū, -ūnis. Isp. Falkner.
- Titio* (AIJ 119). Vidi 3.

6. *Laško i Rimske Toplice*

Atecurus (Š 385). Ime nije drugdje potvrđeno. Stoji u nerimskoj onomastičkoj formuli s keltskim imenom, pa je i njegova pripadnost keltskoj onomastici vrlo vjerojatna.

Autus (CIL 3, 5151). Prostorna raspodjela drugih potvrda toga imena nije karakteristično keltska, pa je i njegova pripadnost keltskoj onomastici problematična.

Boniata (CIL 3, 5151). Vidi 1.

Damio (CIL 3, 5150). Ime je potvrđeno jednom u sjevernoj Italiji, a skupina se javlja u Galiji i Britaniji. Isp. Holder I, 1218.

Docnimarus (Š 385). Ime je još jednom potvrđeno u Noriku. U Galiji se javljaju osobna imena s elementom *Doc-*. Nije sigurno da pripadaju istoj skupini. Isp. Holder I, 1298 i d. Drugi je dio vrlo raširen u keltskoj onomastici.

Egetumarius (Š 394). Ime nije drugdje potvrđeno. Drugi elemenat *-mar-* pokazuje da je keltsko. Prvi elemenat *Egetu-* podsjeća na venetsko *Egetor*. Isp. Untermann I, 145.

Mito (Š 385). Ime nije drugdje potvrđeno. Stoji u nerimskoj formuli i nalazi se na natpisu s keltskim imenima, pa se može smatrati keltskim.

Mocius (AIJ 41). Vidi 1.

Seubrinubus (CIL 3, 5153). Ime nije drugdje potvrđeno. Pitanje je da li je ispravno pročitano. Među keltska ga svrstavamo samo zato jer je nerimsko i potvrđeno na području s kompaktnom keltskom onomastikom.

Tatto (AIJ 41).

Tattus (AIJ 41).

Imenska skupina potvrđena još jednom u Noriku i jednom u Galiji. Obilno je potvrđena u Dalmaciji. Keltska joj je pripadnost problematična. Možda se radi o dva imena: keltskom i »ilirskom«. Prema sada raspoloživom izvornom materijalu vjerojatnije je da se radi o nekeltskom imenu donesenom s Balkana. Isp. Holder II, 1752 i d. Mayer, *Die Sprache der alten Illyrier* I, Wien 1957, 329 i d. Vidi 4.

7. *Dolina Save ispod Emone*

Belatullus (CIL 3, 14367²). Ime potvrđeno u Noriku i Galiji. Isp. Holder I, 335, 367.

Bononia (CIL 3, 14367). Ime potvrđeno u ostalom Noriku i u Galiji. Isp. Holder I, 487.

Kata (CIL 3, 11681). Ime potvrđeno u ostalom Noriku, Galiji i Britaniji. Obično se piše *Catta*. Isp. Holder I, 846 i d.

Ceirius (AIJ 30). Ime nije drugdje potvrđeno. Pripadnost keltskoj onomastici problematična je. Ovdje se navodi, jer je natpis nađen na području s kompaktno keltskom antroponimijom.

Coimus (CIL 3, 5126). Ime dolazi na lepontskim natpisima koji su, po svemu izgleda, keltski. Skupina je potvrđena u Britaniji. Isp. Holder III, 1253.

Coma (CIL 3, 5144 a). Vidi 3.

Coudomarus (AIJ 25). Ime nije drugdje potvrđeno. Drugi dio složenoga imena pokazuje da je keltsko jer se na čitavom keltskom području često javlja.

- Diastulus* (CIL 3, 11686). Vidi 3.
Diastumarus (CIL 3, 5144 a). Vidi 3.
Iantulla (AIJ 22). Vidi 3.
Ibliendus (CIL 3, 5144 a). Ime potvrđeno još jednom u Panoniji. Imenska skupina s Ibli(o)- potvrđena je u Galiji. Isp. Holder II, 15.
Ioitus (AIJ 25). Ime nije drugdje potvrđeno. Skupina se javlja u Galiji. Isp. Holder II, 63.
Laiana (CIL 3, 11682). Ime nije drugdje potvrđeno. Pripadnost je keltskoj onomastici problematična. Ovdje se navodi jer je natpis nađen u kraju s kompaktno keltskom antroponimijom, a ime neće biti rimsko.
Maro (CIL 3, 14367). Imenska je skupina potvrđena u Noriku, Galiji i Bojohemiju. Isp. Holder II, 433 i d. Gentilicij *Maronius* izveden je iz individualnega imena. Vidi 2.
Nertomarus (AIJ 25). Vidi 1.
Opincius (CIL 3, 5139). Ime nije drugdje potvrđeno. Stoji u nerimskoj formuli i nađeno je na području s kompaktno keltskom onomastikom, pa se privremeno može smatrati keltskim.
Rigo (CIL 3, 14367²). Ime nije drugdje potvrđeno. Vjerojatno kraći oblik složenih imena s drugim dijelom na *-rix*, *-rigis*. Ta su imena vrlo raširena na keltskim područjima. Isp. Holder II, 1197.
Sassus (CIL 3, 5139). Ime i skupina potvrđeni su u Galiji. Isp. Holder II, 1373 i d.
Secio (CIL 3, 5132). Ime nije drugdje potvrđeno. Skupina se javlja u ostalom Noriku i Galiji. Isp. Holder II, 1422 i d.
Tatulus (AIJ 34). Vidi 6.
Titua (CIL 3, 11686). Vidi 3.
Tricus (AIJ 34). Ime potvrđeno u Galiji. Isp. Holder II, 1951.
Tutor (AIJ 21, 25). Vidi 1.

8. *Atrans* (Trojane).

Broj je natpisa s ovoga nazališta sasvim malen i na njima nema imena za koja bi se uvjerljivo moglo pretpostaviti da su keltska. *Abascantus* (CIL 3, 5122) je ime roba kojega je podrijetlo nepoznato, a *Vantit* (CIL 3, 11671) je fragment koji se teško može identificirati i pitanje je da li je čitanje pouzdano.

II Gornja Panonija

9. *Poetovio* i okolica

- Adbugiouna* (CIL 3, 10883). Ime nije drugdje potvrđeno. Skupina se susreće u Galiji i kod maloazijskih Galata. Isp. Holder I, 38.
Adnamatus (CIL 3, 10895). Vidi 3.
Atnamatus (CIL 3, 10883). Vidi 3.
Agisus (CIL 3, 10883). Imenska skupina potvrđena u Noriku i Galiji. Isp. Holder I, 59.
Aisia (CIL 3, 4033). Imenska skupina potvrđena u Noriku, Galiji i Britaniji. Isp. Holder I, 70.

- Amalogvero* (CIL 3, 3577). Ime nije drugdje potvrđeno. Kako se na natpisu izrazito navodi, njegov je nosilac iz Petoviona. Kako je domaća onomastika tamo keltska, može se i to nerimsko ime smatrati keltskim.
- Calandina* (AIJ 384). Vidi 1.
- Catulinus* (CIL 3, 10889). Vidi 3.
- Catulla* (CIL 3, 10895). Vidi 1.
- Ceionus* (CIL 3, 4035). Ime nije drugdje potvrđeno. Skupina se javlja u Galiji. Isp. Holder III, 1178.
- Cutio* (CIL 3, 4083). Ime nije drugdje potvrđeno. Drugo ime iste skupine potvrđeno je jednom u Britaniji. Isp. Holder I, 1209.
- Deuso* (CIL 3, 10885). 4. Vidi 4.
- Helbonius* (CIL 3, 4112). Gentilicij nije drugdje potvrđen. Kako je natpis nađen u kraju s kompaktnom keltskom onomastikom, mora se uzeti u obzir mogućnost da je izveden od nekoga keltskog imena.
- Helbonia* (CIL 3, 4112).
- Medullia* (CIL 3, 4083). Gentilicij nije drugdje potvrđen. Kako je natpis nađen u kraju s kompaktnom keltskom onomastikom, mora se uzeti u obzir mogućnost da je izveden od nekoga keltskog imena. Osnovni se elemenat javlja u toponimima keltskih krajeva. Isp. Holder II, 527. Vidi 10.
- Suadra* (AIJ 428). Ime je potvrđeno više puta u Noriku, a skupina u Galiji. Isp. Holder II, 1642 i d.
- Tettius* (CIL 3, 4033, gentilicij). Ime i skupina potvrđeni su u ostalom Noriku, Galiji i Britaniji. Isp. Holder II, 1801 i d.
- Tutor, Tutoriana, Tutorinus* (AIJ 407). Vidi 1.
- Vinda* (CIL 3, 4110). Vidi 3.
- Nerimsko ime *Voltio* po svojoj prostornoj raspodjeli ne spada u keltsku nego u venetsko-istarsko-liburnsku (sjevernojadransku) onomastiku. Isp. Untermann II, 70. Nosilac toga imena došao je vjerojatno iz emonskog kraja gdje se ono često susreće.

10. *Neviodunum* (Krško) i okolica

- Anta* (AIJ 256). Ime potvrđeno u Galiji. Isp. Holder III, 635.
- Ausca* (CIL 3, 10815). Vidi 3.
- Boniatus* (CIL 3, 3930, 10802). Vidi 1.
- Bussugnata* (CIL 3, 3930). Ime potvrđeno u Noriku. Skupina se javlja u Galiji i Noriku. Drugi je dio imena vrlo čest u keltskoj onomastici. Isp. Holder I, 644 i d., 2029, III, 1010.
- Eppius* (CIL 3, 10801, AIJ 246). Ovaj se gentilicij javlja u Galiji, a druge tvorbe od iste osnove i u Britaniji. Isp. Holder I, 1455. Mócsy 209 misli da oba njegova nosioca potječu iz južne Galije.
- Lucius* (CIL 3, 3930). To je ime potvrđeno i kod neromaniziranih Kelta. Isp. Holder II, 300. Ovdje u nerimskoj imenskoj formuli na natpisu s drugim keltskim imenima i u kraju s keltskom onomastikom mora se smatrati keltskim, a ne kao homofono latinsko ime. Ostaje nerazumljivo na temelju čega Mócsy 179 i dr. dolazi do zaključka da je to »ilirsko« ime. On se poziva na veliku proširenost u Dalmaciji. U bogatim epigraf-

skom materijalu iz Dalmacije našli smo samo 7 potvrda i to kao rimskog kognomena, te nema nikakvog razloga da se to ime svrsta u epihorsku onomastiku Dalmacije.

Maro (CIL 3, 10815). Vidi 7.

Medus (CIL 3, 14354²²). Vidi 9. Nosilac imena je rob, pa je njegovo podrijetlo i podrijetlo imena nepoznato. Ime je potvrđeno još jednom kod gornjopanonskih Varcijana (CIL 3, 9796) u nerimskoj onomastičkoj formuli zajedno s keltskim imenom. Zbog toga se ime s dosta vjerojatnosti može smatrati keltskim.

Melissa (Š 334). Ime je obilno potvrđeno u Noriku, Galiji i Britaniji. Isp. Holder II, 537. Usprkos homofonom grčkom imenu mora se smatrati keltskim.

Mogius (CIL 3, 10815). Gentilicij. Vidi 1.

Ressatus (AI J 256). Vidi 4.

Suadra (CIL 3, 10813). Vidi 9.

Togivepus (Š 334). Ime nije drugdje potvrđeno, ali se osnove prvoga i drugoga njegova dijela susreću u Noriku i Galiji. Isp. Holder II, 1866 i d., III, 177. Vidi 3.

11. *Praetorium Latobiorum (Trebnje) i okolica*

Ambisavus (CIL 3, 13406). Ime je nastalo od etnika koji označuje pripadnika plemena koje živi oko Save. Isp. *Ambidravus* (CIL 3, 4753) u noričkoj Teurniji i ime plemena Ἀμβιδράβου (Ptol. 2, 13, 2). Po noričkim se vezama može zaključiti da je ime keltsko. Eleminat *Ambi-* obilno je potvrđen u keltskoj onomastici. Isp. Holder I, 117 i d.

Augia (CIL 3, 10793). Ime i skupina potvrđeni su u Galiji. Isp. Holder I, 282 i d.

Boudio (CIL 3, 10795). Imenska skupina potvrđena u Noriku, Galiji i Britaniji. Isp. Holder I, 497 i d.

Caio (CIL 3, 10795). Ime potvrđeno u Noriku I, 684, III, 1040.

Casdenus (CIL 3, 10793). Ime i skupina nisu drugdje potvrđeni. Ovdje stoji u nerimskoj imenskoj formuli zajedno s keltskim imenom i u kraju s keltskom antroponimijom, pa se može smatrati keltskim.

Catio m. (CIL 3, 10795). Ime i skupina potvrđeni su u Noriku i Galiji. Isp. Holder I, 841 i III, 1152.

Coromara (CIL 3, 10783). Ime je u svojem punom obliku *Cobromarus* potvrđeno na srebrnim novcima keltskih Boja u Panoniji. Isp. Holder I, 1055. Osnova njegova prvog dijela potvrđena je u Galiji. Isp. Holder III, 1246. Drugi je dio vrlo čest u keltskoj antroponimiji.

Gripo (CIL 3, 13406). Ime potvrđeno u Noriku. Isp. Holder I, 1165.

Itrius (CIL 3, 3904). Ime potvrđeno u Noriku. Isp. Holder II, 83.

Leucena (CIL 3, 10793). Vidi 3.

Locita (AI J 239). Ime je potvrđeno jednom u Noriku i u Galiji. Isp. Holder II, 278. Vidi 4.

Meita (AI J 236). Skupina je potvrđena jednom u Noriku i dva puta u Panoniji kod zavoja Dunava. Isp. Holder II, 530. Samo ime nije drugdje potvrđeno.

- Nertomarius* (AI J 236). Vidi 1.
Suadula (CIL 3, 10795). Vidi 9.
Vepo (CIL 3, 10785). Tako čita Mócsy 208. Vidi 3.
Viscla (Š 333). Ime nije drugdje potvrđeno. Skupina se susreće u Galiji. Isp. Holder III, 406.
Uxela (CIL 3, 13406). Ime nije drugdje potvrđeno. Skupina se susreće kao epitet božanstva u Galiji. Isp. Holder III, 61 i d.

12. Gorenjska

- Bello* (AI J 217). Vidi 1.
Ressimarus (AI J 217). Vidi 4. Drugi dio imena vrlo je raširen u keltskoj antroponimiji.

13. Emona i okolica Iga

- Adnomatus* (CIL 3, 10736, AI J 131). Vidi 3.
Amatu f. (CIL 3, 10726, AI J 136, Š 297). Za noričku onomastiku karakterističan feminin na -ū, -ūnis. Isp. Falkner.
Broccus (AI J 129). Ime potvrđeno u Galiji i keltskoj sjevernoj Italiji. Isp. Holder I, 617, III, 982.
Bucca (CIL 3, 10727). Ova je imenska skupina obilno potvrđena u Noriku, Galiji i Britaniji. Isp. Holder I, 625 i d., III, 990 i d. Potvrđena je međutim i na epihorskim venetskim natpisima. Isp. Untermann 145.
Buccicu (CIL 3, 3787).
Buco (AI J 128).
Buccio (CIL 3, 10727, AI J 129, Š 297).
Bugia (AI J 186).
Buccirega (CIL 3, 3787).
Butto (CIL 3, 10736 2 put, 3801). Ime i skupina potvrđeni su u Noriku i Galiji. Isp. Holder I, 646, III, 1011. Jedan član iste skupine javlja se i na epihorskom venetskom natpisu. Isp. Untermann 145.
Cetetiu f. (CIL 3, 3861). Tvorba je karakteristična za noričku onomastiku. Isp. Falkner.
Coemoius (CIL 3, 3792). Vidi 7.
Cumus (CIL 3, 3792). Ime i skupina potvrđeni su u Noriku i Galiji. Isp. Holder I, 1190.
Decomo (CIL 3, 3802). Ime pripada skupini potvrđenoj u Noriku, Galiji i Britaniji. Isp. Holder I, 1247 i d.
Ecco (CIL 3, 3796). Imenska je skupina potvrđena u Galiji. Isp. Holder I, 1404.
Emo (CIL 3, 10738 2 put). Ime pripada skupini potvrđenoj u Galiji. Isp. Holder I, 1433.
Eppo (CIL 3, 3872, AI J 129, 131, 142). Ime nije drugdje potvrđeno. Skupina se susreće u Galiji. Isp. Holder I, 1446 i d.
Exouna (AI J 222). Ime i skupina potvrđeni su u Galiji. Jedna potvrda iz Carnuntuma potječe od vojnika kojemu je podrijetlo nepoznato. Isp. Holder I, 1489.

Gio (CIL 3, 3792). Ako je čitanje ispravno, ime je potvrđeno u Galiji. Isp. Holder I, 2022.

Lucius (AIJ 141, 186). Vidi 10.

Manu f. (AIJ 195). Tvorba je norička. Isp. Falkner. Osnova je potvrđena u Noriku i Galiji. Isp. Holder II, 408, 413. Susreće se i na epihorskim venetskim natpisima. Isp. Untermann 157. On to ime smatra galskim elementom u venetskoj onomastici.

Moiota (CIL 3, 10726, AIJ 134, 140). Ime nije drugdje potvrđeno. Skupina se susreće u Istri i Liburniji. Isp. Krahe, Wörterbuch illyrischer Personennamen, Heidelberg 1929, 76. Možda se ista osnova susreće i u jednom galskom imenu. Isp. Holder II, 617.

Mosso (CIL 3, 3820). Ime nije drugdje potvrđeno, a skupina se susreće u Galiji i Britaniji. Isp. Holder II, 645. Nije vjerojatno da i noričko *Mosgaitus* pripada toj skupini. Isp. Holder II, 644.

Peto (CIL 3, 3820). Ime potvrđeno u Galiji, a skupina se susreće u Galiji i Noriku. Isp. Holder II, 973 i d., 981.

Plunco (CIL 3, 3793, 3825). Skupina potvrđena samo još jednom u Noriku i to u Virunumu. Isp. Holder II, 1020.

Saccarius (AIJ 196). Ime nije drugdje potvrđeno, a skupina se susreće u Galiji. Isp. Holder II, 1277.

Secco (CIL 3, 3810, 3861, 3877, 10758, AIJ 195). Ime obilato potvrđeno u Galiji, a skupina u Galiji i nekoliko puta u Noriku. Isp. Holder II, 1422 i d.

Secu f. (CIL 3, 3810, 3861). Tvorba je karakteristična za noričku onomastiku. Isp. Falkner. Za osnovu v. prethodno ime.

Sennus (AIJ 185). Vidi 5.

Talsus (CIL 3, 3811). Ime nije drugdje potvrđeno. Skupina se susreće u Galiji. Isp. Holder II, 1711.

Tetta (CIL 3, 3819). Vidi 9.

Venix, Venixema (CIL 3, 3820, 3797, 3825). Skupina je potvrđena u Galiji. Isp. Holder III, 171.

Vibunna (AIJ 189). Vidi 1.

Uccio (AIJ 135). Mócsy 206 čita: Ucci f. Ime nije drugdje potvrđeno, ali se skupina susreće u Noriku i Galiji. Isp. Holder III, 12 i d.

Velik dio epihorskih imena iz Emone i okolice Iga pripada po svojoj prostornoj raspodjeli u sjevernojadransku (venetsko-istarsko-liburnsku) onomastiku. Zbog toga se brojna domaća imena s istoga nalazišta koja drugdje nisu potvrđena i ne pripadaju drugdje potvrđenim skupinama ne mogu kao na drugim nalazištima u Sloveniji smatrati keltskima. Ovdje su navedena samo ona imena za koja se po prostornoj raspodjeli njihovih elemenata može misliti da su keltska.

14. Lož i okolica

Na tom su nalazištu nađena tri natpisa s velikim brojem domaćih imena, ali među njima nema ni jednog koje bi se moglo smatrati keltskim. Za većinu se može utvrditi da pripadaju sjevernojadranskoj onomastici, pa je to i za ostala vjerojatno.

15. *Aegida (Koper) i Tergeste*

Na nađenim natpisima ima nerimskih imena, ali nema razloga da se smatraju keltskima. Ona među njima kojih su elementi i drugdje potvrđeni pripadaju sjevernojadranskoj onomastici.

Imena s popisa mogu se rasporediti u skupove prema tome u kojim su provincijama potvrđena. Budući da se ovdje ne istražuje raspored svih eventualnih tipova keltske onomastike, nego je naša pažnja usredotočena na istočno alpsko područje, zanemarit ćemo razliku u raspodjeli unutar velikoga keltskoga područja na zapadu Evrope i uzet ćemo Galiju, Britaniju i sjevernu Italiju kao jedno. Sva imena kojima je bar jedan elemenat potvrđen na tom području, a nijedan elemenat nije potvrđen u Noriku ulaze u jedan skup koji ćemo označiti kraticom G. Drugi skup čine imena kojima je bar jedan elemenat potvrđen u Noriku, a nijedan u prije spomenutom području. Taj ćemo skup nazvati N. Treći skup čine imena kojima je bar jedan elemenat potvrđen na oba područja. To je skup GN. Četvrti skup čine imena kojima ni jedan elemenat nije potvrđen u gore spomenutim područjima. Ako je ime koje se promatra potvrđeno u slovenskom Noriku ne uzima se u obzir kao norička potvrda. Inače bi izolirane potvrde iz slovenskoga Norika ulazile u skup N. Radi se dakako o imenima koja se usprkos takvoj raspodjeli prema gore izloženim kriterijima ipak mogu smatrati keltskima. Ona inače ne bi mogla ući u popis, a u skupove se razvrstavaju samo imena iz popisa. Skup tih izoliranih imena označit ćemo kraticom I. Time su ujedno predviđene sve moguće prostorne distribucije imena i imenskih elemenata s našega popisa.

Potvrde u Hispaniji i Panoniji ne uzimaju se u obzir, premda u obje provincije ima dosta potvrda keltskih imena. Njihova je antroponimija miješana, pa zato tamošnje potvrde same po sebi ne mogu dokazati pripadnost nekoga imena keltskoj antroponimiji.

Ako promatramo čestotnu razdiobu članova pojedinih skupova prostorne raspodjele na pojedinim nalazištima, dobit ćemo zanimljive i relevantne podatke o pripadnosti epihorske keltske onomastike u antičkoj Sloveniji. Kriteriji za uključivanje pojedinih imena u skupove po prostornoj raspodjeli mogu biti različiti. Ovdje smo primijenili najšire. Ime kojega je osnova deset puta potvrđena u Noriku i jedan ili dva puta u Galiji ušlo je u skup GN. To smo učinili zato jer je tako najlakše pri proradi materijala održati jednolik kriterij i izbjeći raznolikost u subjektivnim ocjenama izvornih podataka. Uvođenje preciznijih, a ipak ujednačenih i dosljednih kriterija moguće je samo ako se primijene istraživački postupci za koje pri spremanju ovoga privremenoga saopćenja nije bilo vremena. Jednako smo postupali pri sastavljanju popisa keltskih imena u koje je stavljeno svako ime koje sadrži elemente potvrđene na keltskom prostoru, osim ako je evidentno da pripada nekoj drugoj onomastici. Čim dakle poznamo potvrdu iz jednog za našu klasifikaciju relevantnog područja, to se područje smatra zastupanim u prostornoj raspodjeli imena. Za svako nalazište navodimo broj potvrđenih imena koja se mogu smatrati keltskim i onda broj imena svakoga skupa po prostornoj raspodjeli. Da bi se podaci s pojedinih nalazišta mogli valjano i sumjerljivo uspoređivati, izražen je udio

članova svakoga skupa u popisu keltskih imena svojega nalazišta u postocima. Ako na taj način izrazimo podatke dobivene pri proradi keltskih osobnih imena iz antičke Slovenije, dobivamo ovakve kvantitativne odnose:

1) Dravograd			2) Savinja			3) Celeja		
Keltskih imena: 19			Keltskih imena: 6			Keltskih imena: 44		
GN	11	57,89 %	GN	3	50,00 %	GN	27	61,36 %
G	1	5,26 %	G	1	16,66 %	G	10	22,72 %
N	4	21,05 %	N	2	33,33 %	N	4	9,09 %
I	3	15,78 %	I	0	00,00 %	I	3	6,81 %
4) Celeja—Petovion			5) Maribor			6) Laško		
Keltskih imena: 31			Keltskih imena: 8			Keltskih imena: 10		
GN	11	35,48 %	GN	4	50,00 %	GN	4	40,00 %
G	6	19,35 %	G	1	12,50 %	G	1	10,00 %
N	6	19,35 %	N	3	37,50 %	N	1	10,00 %
I	8	25,70 %	I	0	00,00 %	I	4	40,00 %
7) Dolina Save			9) Poetovio			10) Neviodunum		
Keltskih imena: 22			Keltskih imena: 17			Keltskih imena: 13		
GN	12	54,54 %	GN	8	47,05 %	GN	7	53,84 %
G	5	22,72 %	G	3	17,67 %	G	3	23,07 %
N	1	4,54 %	N	3	17,64 %	N	2	15,38 %
I	4	18,18 %	I	3	17,64 %	I	1	7,69 %
11) Praetorium Latobicorum			12) Gorenjska			13) Ig i Emona		
Keltskih imena: 17			Keltskih imena: 2			Keltskih imena: 28		
GN	8	47,05 %	GN	2	100,00 %	GN	11	39,28 %
G	4	23,52 %	G	0	00,00 %	G	13	46,42 %
N	4	23,52 %	N	0	00,00 %	N	4	14,28 %
I	1	5,88 %	I	0	00,00 %	I	0	00,00 %

Već je na prvi pogled vidljivo da je čestotna razdioba članova skupova u Emoni i okolici Iga drugačija nego na ostalim nalazištima. Broj članova skupa G razmjerno je velik, a broj članova skupa GN razmjerno je malen osobito u odnosu na broj članova skupa G. To je jedino nalazište u kojem skup G ima više članova nego skup GN. Usporedimo li postotke, potvrdit će se taj prvobitni dojam i moći će se objektivno izraziti. Najjasnije će to pokazati tablica u kojoj je prikazana čestota svake desetine postotaka za svaki skup i to jednom za sva nalazišta u Sloveniji osim Emone i iške okolice i drugi put posebno za Emonu i išku okolicu.

Postoci	1—12				13			
	GN	G	N	I	GN	G	N	I
0 %	0	1	1	3	0	0	0	1
1— 10 %	0	2	3	3	0	0	0	0
11— 20 %	0	4	3	3	0	0	1	0
21— 30 %	0	4	2	1	0	0	0	0
31— 40 %	2	0	2	1	1	0	0	0
41— 50 %	4	0	0	0	0	1	0	0
51— 60 %	3	0	0	0	0	0	0	0
61— 70 %	1	0	0	0	0	0	0	0
71— 80 %	0	0	0	0	0	0	0	0
81— 90 %	0	0	0	0	0	0	0	0
91—100 %	1	0	0	0	0	0	0	0

U svakom stupcu označeni su najviši podaci, te je tako istaknuta desetina postotaka koja je za svaki skup najčestotnija. Tako postaje jasno vidljiva razlika između najčešće razdiobe kod emonsko-iške onomastike i na ostalim nalazištima. Odstupanje je najizrazitije kod skupa G, jer je udio njegovih članova u inventaru iško-emonske onomastike 40—50 %, dok je udio članova toga skupa na svim ostalim nalazištima u Sloveniji manji od 50 %. Ujedno je iško-emonska onomastika jedina u koje je inventaru udio članova G veći nego udio članova GN. Samo udio članova GN u emonsko-iškom inventaru keltskih imena ravan je doduše nižim udjelima na drugim nalazištima, ostaje međutim unutar općega čestotnoga okvira. Udio članova skupa N u inventaru iško-emonskih keltskih imena čak je nešto veći nego na većini ostalih nalazišta u Sloveniji, ali ostaje potpuno unutar njihova čestotnoga okvira. U inventaru emonsko-iške keltske onomastike skup I je prazan i to zato jer je na tom nalazištu potvrđen znatan broj sjevernojadranskih imena, pa se izolirana imena, kojih elementi nisu drugdje potvrđeni, ne mogu, kao na drugim našim nalazištima, svrstati među keltska.

Vrlo je malo vjerojatno da je čestotna razdioba u inventaru iško-emonske onomastike slučajno ispala tako različita od razdiobe na svim drugim nalazištima keltskih osobnih imena u Sloveniji. Premda je broj keltskih imena na njima tako malen da ne dopušta sigurne zaključke jer slučajna odstupanja nisu isključena, ipak razdioba na ostalim nalazištima pokazuje tako izrazitu podudarnost i statističku zakonitost da odstupanje u iško-emonskom inventaru mora biti relevantan podatak. To tim više, što je inventar keltske onomastike u Noriku dalekosežno identičan s inventarom te iste onomastike u Galiji, Britaniji i sjevernoj Italiji, pa je tako izrazito povećanje učešća imena kojih su elementi potvrđeni u Galiji, Britaniji i sjevernoj Italiji ali ne u Noriku, slabo vjerojatno i ne može se tumačiti djelovanjem slučaja. Pri tom je svejedno da li se radi o slučaju kod nadijevanja imena epihorskim stanovnicima iško-emonskoga kraja, o slučaju kod zapisivanja tih imena ili o slučaju kod očuvanja i nalaženja natpisa. Možemo dakle s priličnom vjerojatnošću tvrditi da se radi o svojstvu onomastike toga kraja, a ne o svojstvima našega izvornog materijala.

Do istoga rezultata dolazimo ako gledamo čestotnu razdiobu imena i imenskih elemenata koji se ponavljaju na području koje istražujemo. Promatramo li imena i imenske skupine potvrđene na slovenskim nalazištima,

možemo lako utvrditi da su neka od njih rekurentna tj. da se ponavljaju jedan ili više puta. Kao skup S označit ćemo sva na slovenskim nalazištima osim Emone i iške okolice rekurentno potvrđena keltska imena. Bit će zanimljivo utvrditi koliko je njih potvrđeno u Emoni i iškoj okolici i kakav je omjer između njihova udjela u iško-emonskom inventaru keltskih imena i udjela u inventaru keltskih imena na drugim nalazištima u Sloveniji. Rezultat takvoga istraživanja pokazat će da li je i u kojoj mjeri keltska onomastika iško-emonskih nalazišta dio keltske onomastike u Sloveniji ili se i tu od nje razlikuje kao u prostornoj raspodjeli svojih imenskih elemenata.

Isto će tako biti korisno da se u iško-emonskom inventaru istraži udio imena koja su u Noriku potvrđena više od tri puta (skup N). Tako će se pokazati do koje je mjere iško-emonska keltska onomastika uklopljena u veliko i dobro dokumentirano noričko imensko područje i da li u tom pogledu postoji neka razlika između nje i keltske onomastike s drugih slovenskih nalazišta.

Prema prorađenom izvornom materijalu članovi skupa S jesu ova imena odnosno imenske skupine:

<i>Adnamatus</i>	<i>Calendinus</i>	<i>-gnatus</i>	<i>Mogio</i>	<i>Tatucus</i>
<i>Assedomarus</i>	<i>Catullus</i>	<i>Iantumarus</i>	<i>Nemeto</i>	<i>Titio</i>
<i>Ate-</i>	<i>Comatus</i>	<i>Leucimarus</i>	<i>Nertomarus</i>	<i>Trogimarus</i>
<i>Ato</i>	<i>Couso</i>	<i>Loucita</i>	<i>Nonnus</i>	<i>Tutor</i>
<i>Auscus</i>	<i>Deuso</i>	<i>Magemarus</i>	<i>Nundinus</i>	<i>Vepo</i>
<i>Bardo</i>	<i>Diastumarus</i>	<i>Maro</i>	<i>Ressatus</i>	<i>Vindo</i>
<i>Bella</i>	<i>Dubna</i>	<i>-marus</i>	<i>Secconius</i>	
<i>Boniatus</i>	<i>Eppius</i>	<i>Medus</i>	<i>Suadra</i>	

Za sastavljanje popisa članova skupa N uzet je za područje Norika izvan Slovenije u obzir samo epigrafski izvorni materijal objavljen u CIL. Na temelju toga materijala i podataka našega popisa za Sloveniju ulaze u taj popis ova imena odnosno imenske skupine:

<i>Adnamatus</i>	<i>Catta</i>	<i>Matugentus</i>	<i>Sisia</i>
<i>Aiu</i>	<i>Catulius</i>	<i>Melissa</i>	<i>Sossius</i>
<i>Ariomanus</i>	<i>Coma</i>	<i>Mogius</i>	<i>Suadra</i>
<i>Ate-</i>	<i>Counertus</i>	<i>Mosgaitus</i>	<i>Sumario</i>
<i>Atto</i>	<i>Cotu</i>	<i>Muso</i>	<i>Tata</i>
<i>Auto</i>	<i>Deuso</i>	<i>Namma</i>	<i>Titio</i>
<i>Banona</i>	<i>Dubna</i>	<i>Nertomarus</i>	<i>Togio</i>
<i>Bardo</i>	<i>Excingomarus</i>	<i>Ressatus</i>	<i>Totio</i>
<i>Battu</i>		<i>Restumarus</i>	<i>Triccus</i>
<i>Belatumarus</i>	<i>Iantumarus</i>	<i>Sammus</i>	<i>Tutor</i>
<i>Boniatus</i>	<i>Itto</i>	<i>Saturio</i>	<i>Vepo</i>
<i>Boto</i>	<i>Litugena</i>	<i>Saxxu</i>	<i>Vercaius</i>
<i>Bricco</i>	<i>Lotto</i>	<i>Seccio</i>	<i>Vibena</i>
<i>Buccio</i>	<i>Lucco</i>	<i>Senecio</i>	<i>Vindo</i>
<i>Bussugnata</i>	<i>Magomarus</i>	<i>Senno</i>	
<i>Calendinus</i>	<i>Mannus</i>	<i>Sira</i>	

Ovamo spadaju još elementi: -gnat-, -mar- i -ū.

Sada ćemo pregledno navesti kolik je udio članova tih dvaju skupova u inventaru keltskih imena pojedinih slovenskih nalazišta i u kakvom je odnosu taj udio prema broju članova čitavoga inventara. Da bi podaci s raznih nalazišta bili sumjerljivi, izrazit ćemo ih u postocima. Skupovi se S i N presijecaju, pa će zbog toga zbroj postotaka na nalazištima moći biti i veći od sto. Podaci po nalazištima jesu ovi:

1) Dravograd	2) Savinja	3) Celeja
Keltskih imena: 19	Keltskih imena: 6	Keltskih imena: 44
S 12 63,15 %	S 5 83,33 %	S 20 45,45 %
N 11 57,89 %	N 5 83,33 %	N 27 61,36 %
4) Celeja—Petovion	5) Maribor	6) Laško
Keltskih imena: 31	Keltskih imena: 8	Keltskih imena: 10
S 15 48,38 %	S 4 50,00 %	S 5 50,00 %
N 11 35,48 %	N 4 50,00 %	N 6 60,00 %
7) Dolina Save	9) Poetovio	10) Neviodunum
Keltskih imena: 22	Keltskih imena: 17	Keltskih imena: 13
S 9 40,90 %	S 8 47,05 %	S 9 69,23 %
N 13 59,09 %	N 7 41,17 %	N 7 53,84 %
11) Praetorium Latobicorum	12) Gorenjska	13) Ig i Emona
Keltskih imena: 17	Keltskih imena: 2	Keltskih imena: 28
S 6 35,29 %	S 2 100,00 %	S 2 7,14 %
N 5 29,41 %	N 1 50,00 %	N 8 28,57 %

Odmah je vidljivo da je broj članova obiju skupova u Emoni i iškoj okolici vrlo nizak, razmjerno mnogo niži nego na drugim nalazištima i da je prema tome keltski onomastik toga kraja slabo integriran u keltsku antroponimiju ostalih slovenskih nalazišta i čitavoga Norika. To će jasno pokazati tablica u koju ćemo unijeti čestotu svake desetine postotaka članova obaju skupova u inventaru keltskih imena posebno za sva slovenska nalazišta i posebno za išku okolicu i Emonu:

Postoci	1—12		13	
	S	N	S	N
1— 10 %	0	0	1	0
11— 20 %	0	0	0	0
21— 30 %	0	1	0	1
31— 40 %	1	1	0	0
41— 50 %	6	3	0	0
51— 60 %	0	4	0	0
61— 70 %	2	1	0	0
71— 80 %	0	0	0	0
81— 90 %	1	1	0	0
91—100 %	1	0	0	0

Iz tablice se jasno razbire da postoji članova skupa S i skupa N u iško-emonskom inventaru daleko odstupaju od najčešćih postotaka članova tih skupova u inventaru drugih slovenskih nalazišta. Udio članova skupa S mnogo je manji nego i na jednom nalazištu u Sloveniji, a udio članova skupa N manji je nego na svim ostalim nalazištima osim jednoga na kojemu je udio jednak kao u iško-emonskom inventaru. Samo po sebi ovo bi se posljednje odstupanje u udjelu članova skupa N moglo još pripisati slučaju, ali se unutar opće slike i to odstupanje mora smatrati relevantnim podatkom. Sasvim je nevjerojatno da bi izvanredno nizak udio članova S bio rezultat slučaja, a za udio članova N to je slabo vjerojatno obzirom na ujednačenu čestotnu razdiobu postotaka na drugim slovenskim nalazištima. Tako se i po udjelu članova S i N iško-emonska keltska onomastika jasno odvaja od keltske onomastike drugih slovenskih nalazišta kao što se odvajala i po prostornoj raspodjeli potvrda svojih imenskih elemenata. Za svako posebno već je sasvim slabo vjerojatno da je nastalo slučajno, a za oboje zajedno to je još manje vjerojatno.

Podaci koje smo dobili u toku ovoga istraživanja dovode nas do nužnoga zaključka da je keltska onomastika potvrđena u Emoni i okolici Iga bila druga tipa nego keltska onomastika s drugih nalazišta u Sloveniji. Dok je ova posljednja jednaka keltskoj onomastici u Noriku i onim dijelovima Panonije u kojima prevladavaju keltska imena, iško emonska se onomastika razlikuje od nje i po sastavu inventara svojih imena i time što su u njem odsutna baš najčešća norička keltska imena.

Budući da je sasvim nevjerojatno da je ta različitost posljedica slučaja, mora se pretpostaviti da se radi o svojstvu same keltske onomastike u iškoj okolici i u Emoni. Ona je bila drukčija nego keltska onomastika u drugim krajevima Slovenije i ostalom Noriku s keltskim dijelovima Panonije. Utvrđena su odstupanja tim značajnija što je keltska onomastika svih krajeva i tipova vrlo jedinstvena. To pokazuju i posve jednoliki podaci na svim slovenskim nalazištima osim okolice Iga i Emone. Premalo znamo o tipovima keltske onomastike, a da bismo iško emonsku onomastiku mogli prepoznati kao jedan od njih. Moramo se zato zadovoljiti utvrđenom činjenicom da je ona drukčija od noričke keltske onomastike koja je obilno potvrđena u čitavom Noriku i velikom dijelu Panonije. Tu činjenicu treba historijski interpretirati.

Iško emonski onomastik sastoji se od dvije komponente: sjeverno-jadranske i keltske. Pitanje, koja je od tih komponenata prvotna, a koja preuzeta u dugogodišnjim susjedskim kontaktima ne ulazi u predmet ovoga saopćenja.⁶ No kakav god bio odgovor na nj, ta keltska komponenta ne potječe od onih istih Gala koji su u razdoblju neposredno prije historijskoga vremena naselili istočne Alpe, a u našim se izvorima zovu Taurisci ili Norici.⁷ Kako za historijsko vrijeme u izvorima nema traga nekom doseljenu novoga keltskoga stanovništva, nameće se zaključak da se u iško-emonskoj onomastici sačuvao trag jednoga starijeg sloja keltske onomastike u istočnim Alpama.

⁶ Isp. R. Katičić, str. 27.

⁷ Isp. M. Fluss, Taurisci, članak u Pauly-Wissowa Realenzyklopädie der Altertumswissenschaft, 2. Reihe Hbb. 9, 1 i d. i E. Polaschek, Noricum, ibidem Hbb. 35, 971 i d.

Keltska se komponenta može utvrditi i u venetskom onomastiku zajedno s dominantnom sjevernojadranskom, ali nigdje njezin udio nije tako velik kao u onomastici iške okolice. Ne može se stoga pretpostaviti da je ta keltska komponenta donesena na Ljubljansko polje s jugozapada zajedno sa sjevernojadranskom. Bila ona u iškoj onomastici prvobitna ili preuzeta, u svakom je slučaju povezana s jednim keltskim onomastičkim slojem u istočnim Alpama i posebno u krajevima oko gornje Save i Ljubljance. Iška nam antroponimija svjedoči o jednom starijem keltskom onomastičkom, a vjerojatno i dijalekatskom sloju na području današnje Slovenije. Najvjerojatnije se to može tumačiti kao ostatak jednoga starijega selidbenoga vala koji, bar prema rezultatima dosadašnjih istraživanja, u historijskim izvorima nije ostavio traga. Bilo bi zanimljivo utvrditi da li se u ostacima materijalne kulture mogu naći tragovi dvaju keltskih slojeva. I baš rješavanju toga pitanja može znatno pridonijeti rad ovoga kolokvija.

Literatura i kratice

- CIL : Corpus inscriptionum Latinarum.
- AIJ : Viktor Hoffiller — Balduin Saria, Antike Inschriften aus Jugoslavien, Zagreb 1938.
- Š : Anna et Jaro Šašel, Inscriptiones Latinae quae in Iugoslavia inter annos MCMXL et MCMLX repertae et editae sunt, Situla 5, Ljubljana 1963.
- Holder : Alfred Holder, Alt-celtischer Sprachschatz I—III, Leipzig 1896—1913.
- Mócsy : Andreas Mócsy, Die Bevölkerung von Pannonien bis zu den Markomannenkriegen, Budapest 1959.
- Falkner : Margit Falkner, Die norischen Personennamen auf und ihre kulturgeschichtliche Bedeutung, Frühgeschichte und Sprachwissenschaft, Wien 1948, 39—54.
- Untermann: Jürgen Untermann, Die venetischen Personennamen, I—II, Wiesbaden 1961.
- Katičić : Radoslav Katičić, Suvremena istraživanja o jeziku starosjedilaca ilirskih provincija. Simpozijum o teritorijalnom i kronološkom razgraničenju Ilira u prastorijsko doba održan 15. i 16. maja 1964, Posebna izdanja Naučnoga društva SR Bosne i Hercegovine knjiga IV, Centar za balkanološka ispitivanja knjiga 1, Sarajevo 1964, 9—58.

ZUSAMMENFASSUNG

Die keltischen Personennamen im antiken Slovenien

Zuerst wird eine Liste der Keltischen Personennamen an den slowenischen Fundorten gegeben. Sie enthält diejenigen Namen, deren Zugehörigkeit zu einer bekannten nichtkeltischen Namengebung nicht festgestellt werden kann, und die selber oder deren Namensippen in Gallien, Britannien, Norditalien oder Norikum als Kerngebieten ihrer Verteilung belegt sind. An Fundstellen, wo die große Mehrheit der einheimischen Personennamen diese beiden Bedingungen erfüllt, werden auch diejenigen Namen als keltisch betrachtet, die nur die erste Bedingung erfüllen. An den meisten epigraphischen Fundorten in Slowenien ist die weit überwiegende Mehrzahl aller nichtrömischen Namen keltisch. Nur in Emona und Ig sind neben vielen keltischen auch zahlreiche solche Namen vertreten, die zur nordadriatischen (venetisch — istrisch — liburnischen) Namengebung gehören. In der Umgegend von Lož gehören alle nichtrömischen Namen dieser Namengebung an, und auch die Gegenden von Aegida (Koper) und Tergeste weisen keine keltischen Namen auf.

Weiter werden verschiedene Typen der räumlichen Verteilung von keltischen PN festgestellt und ihr Vorkommen an den einzelnen Fundorten untersucht. Die Menge der keltischen Namen an jedem Fundort wird in vier Untermengen aufgeteilt. Es gibt Namensippen, die in Gallien, oder in Britannien, oder in Norditalien oder in mehreren der genannten Länder belegt sind, aber nicht in Norikum (Untermenge G). Länder belegt sind (Untermenge N). Namensippen können schließlich sowohl in einem (oder mehreren) der genannten Länder als auch in Norikum belegt sein (Untermenge GN) oder weder in den genannten Ländern noch in Norikum (Untermenge I). Der Beleg vom jeweils untersuchten Fundort wird dabei nicht in Rechnung gezogen. Es wird dann die Zahl der Namen jeder Untermenge für die einzelnen Fundorte festgestellt und ihr Anteil an der Gesamtzahl der keltischen Namen wird in Prozenten ausgedrückt, damit die Angaben von verschiedenen Fundorten folgerichtig miteinander verglichen werden können (vgl. S. 161). Es fällt auf, daß die Angaben von Ig und Emona sich ihrer Größenordnung nach von den anderen deutlich abheben. Dieser Unterschied wird noch deutlicher, wenn die Zahl des Vorkommens von je zehn Prozent für die vier Untermengen für Ig und Emona einerseits und für alle anderen slowenischen Fundorte andererseits in einer Matrix angegeben wird (S. 162). Dabei wird ersichtlich, daß alle slowenischen Fundorte trotz dem verhältnismäßig wenig zahlreichen Material eine stark ausgeprägte statistische Gesetzmäßigkeit aufweisen, da die Streuung des Vorkommens der zehn Prozent bei den einzelnen Untermenge verhältnismäßig gering ist. Die Anteile der Untermengen in der keltischen Namengebung von Ig und Emona sind ausgesprochen verschieden von den übrigen Fundorten in Slowenien, was schwerlich auf Zufall beruhen kann.

Um das Verhältnis des keltischen Bestandteiles in der Namengebung von Ig und Emona zur keltischen Namengebung der anderen Fundorte in Slowenien weiter zu prüfen, wird jetzt der Anteil zweier weiterer Untermengen untersucht. Es sind das die keltischen Namensippen, die an den slowenischen Fundorten außer Ig und Emona mehr als einmal belegt sind (Untermenge S) und diejenigen, die in Norikum mehr als dreimal belegt sind (Untermenge N). (Vgl. die Listen der Namensippen auf. S. 163.) Es wird zuerst die Zahl der zu den Untermengen gehörenden Namen an jedem untersuchten Fundort festgestellt und dann vergleichshalber in Prozenten

ausgedrückt. (Vgl. S. 164.) Danach wird wieder eine Matrix aufgestellt, welche die Zahl des Vorkommens von je 10 Prozent bei den Untermengen für Ig und Emona einerseits und für alle anderen slowenischen Fundorte andererseits angibt. (Vgl. S. 164.) Auch hier zeigen alle Fundorte eine stark ausgeprägte statistische Übereinstimmung, nur die Gegend von Emona weicht ab. Auch diese Abweichungen können schwerlich dem Zufall zugeschrieben werden. Ganz unmöglich aber ist die Annahme, daß *alle* die festgestellten Abweichungen in der keltischen Namengebung von Ig und Emona auf Zufall beruhen. Mit sehr großer Wahrscheinlichkeit darf man schließen, daß der keltische Bestandteil in der einheimischen Namengebung von Ig und Emona einem anderen Typ angehörte als die keltische Namengebung der übrigen slowenischen Fundorte.

Will man diese onomastische Feststellung geschichtlich deuten, so muß man von dem Umstand ausgehen, daß man zwar auch in anderen Teilen des nordadriatischen Namengebietes, namentlich in der venetischen Namengebung, einem keltischen Anteil begegnet, der aber bei weitem nicht so bedeutend ist wie in Ig und Emona. Daraus kann geschlossen werden, daß die keltischen Namen nicht zusammen mit der nordadriatischen Namengebung aus südlicheren Gegenden in das Moor von Emona gebracht worden sind, sondern auf Berührungen zwischen Trägern der nordadriatischen Namengebung und Kelten im Ostalpenraum zurückgehen. Diese Kelten hatten aber eine Namengebung, die von jener der norischen und pannonischen Kelten, wie wir sie aus den Inschriften der slowenischen und auch der norischen und pannonischen Fundorte kennen, deutlich verschieden ist. Es liegt nahe, in der Namengebung von Ig die Spur einer älteren anthroponymischen und wohl auch dialektlichen Schicht der keltischen Bevölkerung in den Ostalpen zu sehen, die in diesem Raum vor den geschichtlich erfaßbaren Tauriskern und Boiern siedelte.